

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

quæ Astrologi de Saturni & Martis malitia sibi persuadent, vt latius in Astrologicis disceptabo.

Creato & suo loco posito firmamento, factum est, inquit Moses, vespere & mane dies secundus, à vespera nimirum vt primus, incipiens, & ad lucem iterum occumbentem, finiens, eadem est ratio diei quæ prius, quam toto creationis tempore seruans, perpetuo ad creationis memoriam retinendam indicat. Vocauit autem firmamentum hoc cœlum, SHAMAIM Hebraicè, si vocali dictione vocauit Adamo sic vocauit, alioqui quod Deo, dicere esse, dixi, hoc idem est quod vocare, videlicet æterna eius voluntas, qua firmamentum ex aquis esse voluit & fecit.

FABRICÆ MVNDI

Caput nonum.

De aquis supercœlestibus & creatione Angelorum,

DE aquis supercœlestibus nusquam aperta fuit mentio, nisi Genes. i. v. 7. Psal. 148. v. 4. & 4. Esd. 6. v. 41. Variè de illis sentiunt scriptores. Iacobus Zieglerus valde ineptè imaginatur, primam materiam à Deo infinitam creatam fuisse, ne quid vacui extra mundum relinqui putaretur, & ex ea materia mundum creando non exhausisse eius infinitudinem, sed quantum ad creando sufficeret assumpsisse, reliquum, vt erat, reliquisse, quod vocat aquas supercœlestes, inane & tenebras, illudque per firmamentum à mundo exclusum fuisse asserit. Quæ sententia nimium est absurda, quomodo enim infinitam Dei sapientiam aliquid frustra creare admittetur? Etenim frustra plane fit, quod extra mundum inane, nulliusque formæ & vsus relinquitur. Quod si ad complendum vacuum id fieri dicas, interrogabo antea ne ab æterno ibidem vacuum fuerit, an verò etiã hoc creatum sit: inextricabilis quæstionum fiet labyrinthus, nec vllus naturæ modus, ordo & lex in partium mundi ex chao deductione, apparebit, sed omnia sine ratione, sine naturali aliqua consequentia fient, nullus enim erit locus extenuandæ materiæ ac dilatandæ nobilitandæque. Alij & quidem non pauci, aquas supercœlestes putant esse nubes, quæ media regione aëris feruntur, & aëre inferiore (qui etiam cœli nomine comprehenditur) à mare & fluminibus separari. Verum his aduersatur sacrum Moses testimonium, quod illi firmamento in quo sol, luna & stellæ sunt positæ, diuisionem attribuit. Neque enim aër qui sub nubibus est & magnis mutationibus subiectus, firmamentum dici potest. Quod si à perpetuo & immutabili in suo loco situ, firmamentum appellare velint, erit & aqua firmamentum, verum alia firmitas requiritur, tale vt dixi firmamentum necessarium erat, quod substantia & virtute immutabile perpetuo subsisteret, ad sustentandū rerum secundum earum species generationem & multiplicationem, hoc autem post lucem factum fuit, quare & post aërem, nam lux sine aëre, qui circumire massam, lucemque deferre, & diem noctemque efficere debebat, esse non potuit. Quamobrem cum firmamentum hoc ex aëre sit factum, illoque posteriori vno die perfectum, aliud ab hoc inferiore aëre, perfectiusque illo, proculdubio fuit, supra quod etiam Dauid has aquas collocat. Obserua Psal. 148. eius in laudando Deo ordinem, primo in genere cœlestia ad laudandum prouocat, deinde iusto ordine & distinctim singula compellat, primum qui cœlos inhabitant angelos & spiritus beatorum, deinde partes cœlorum, solem, lunam & stellæ, hoc est firmamentum, tertio cœlos cœlorum, hoc est, cœlos qui firmamentum ambiunt, & intra se comprehendunt, siue cœlum cœli, vt est Psal. 113. postremo aquas quæ supra cœlos sunt, mouet. Vides illum ordine ab imis ad summa progredi, addita etiam singulari causa, cur maxime laudare Deum debeant, nimirum quia Deus illa stare fecit in perpetuum, & legem officiumque dedit, quod infectum non præteribunt. Post cœlestia transit ad terrestria, in quibus ventos, fulgura, grandines, nubes, aues cœli complectitur, nimirum elementaria omnia. Vides ergo duos laudantium ordines, cœlestem & elementarem. Cum igitur inter cœlestia & immutabilia collocet aquas supercœlestes, nequapud eas esse nubes credendum est. Et Psal. 104. v. 3. contignare dicitur Deus tectum & superiora edificij sui, mundi videlicet, aquis, quæ aliæ quam hæ supercœlestes esse nequeunt.

Vnde nunc istæ aquæ sint creatæ, & in quem finem, ex Mose non liquet. Quando enim oculis percipi non possunt, nec quid exhibent, quod in idololatriæ materiam à gentibus rapi possit, amplius & abditissima vniuersæ creaturæ altissimaque sint, quæ perferuari nequeunt ab vllō homine, non admodum referebat earum originem & scopum explicare, quamobrem & illa tacet Moses, nec aperte reuelat spiritus sanctus. Non tamen frustra earum mentionem facit, sed pijs animis aliquid altius cogitandi materiam offert, & summè admirandā Dei sapientiam & potentiam inexplicabilem innuit, vbi mentis extremā acies retunditur, & harum vias abyssumque vltius profequi nequit. Originem autem & materiam illarum hinc percipere licet, quod aquas nominat, conformes enim & connaturales firmamento indicat, quemadmodum & Dauid cum Psal. 148. supremum illis locum in toto vniuerso, pariter cum Mose tribuit. Enimvero cum omnia quæ hætenus post moras aquas & lucem creatam sunt facta, ordine extenuationis & perfectionis, sursum sunt lata & suo loco affixa, dubitari non potest, quin eodem continuato ordine, ad extremam, vt ira loquar, distillationem & sublimationem, in aquis istis supercœlestibus sit ventum. Sunt igitur istæ aquæ, cœlum omnium lympidissimum